

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2023/185

Karar Sayısı : 2023/215

Karar Tarihi : 27/12/2023

R.G.Tarih-Sayı : Tebliğ edildi.

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Hassa Sulh Hukuk Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinin 22/7/2020 tarihli ve 7251 sayılı Kanun'un 35. maddesiyle değiştirilen (6) numaralı alt bendinin Anayasa'nın 13. ve 138. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi talebidir.

OLAY: Elbirliği ile mülkiyetin paylı mülkiyete çevrilmesi talebiyle açılan davada itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

I- İPTALİ İSTENİLEN KANUN HÜKMÜ

Kanun'un 353. maddesinin itiraz konusu kuralın da yer aldığı ilgili kısmı şöyledir:

“Duruşma yapılmadan verilecek kararlar

Madde 353- (1) Ön inceleme sonunda dosyada eksiklik bulunmadığı anlaşılırsa;

a) Aşağıdaki durumlarda bölge adliye mahkemesi, esası incelemeden kararın kaldırılmasına ve davanın yeniden görülmesi için dosyanın kararı veren mahkemeye veya kendi yargı çevresinde uygun göreceği başka bir yer mahkemesine ya da görevli ve yetkili mahkemeye gönderilmesine duruşma yapmadan kesin olarak karar verir:

1) Davaya bakması yasak olan hâkimin karar vermiş olması.

2) İleri sürülen haklı ret talebine rağmen reddedilen hâkimin davaya bakmış olması.

3) Mahkemenin görevli ve yetkili olmasına rağmen görevsizlik veya yetkisizlik kararı vermiş olması veya mahkemenin görevli ya da yetkili olmamasına rağmen davaya bakmış bulunması.

4) Diğer dava şartlarına aykırılık bulunması.

5) Mahkemece usule aykırı olarak davanın veya karşı davanın açılmamış sayılmasına, davaların birleştirilmesine veya ayrılmasına karar verilmiş olması.

...

6) (Değişik:22/7/2020-7251/35 md.) Mahkemece, uyuşmazlığın çözümünde etkili olabilecek ölçüde önemli delillerin toplanmamış veya değerlendirilmemiş olması ya da talebin önemli bir kısmı hakkında karar verilmemiş olması.”

II- İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında, başvuru kararı ve ekleri, Raportör Sümeyye KOCAMAN tarafından hazırlanan ilk inceleme raporu ve itiraz konusu kanun hükmü okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

2. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un "*Anayasaya aykırılığın mahkemelerce ileri sürülmesi*" başlıklı 40. maddesinde Anayasa Mahkemesine itiraz yoluyla yapılacak başvurularda izlenecek yöntem düzenlenmiştir. Anılan maddenin (1) numaralı fıkrasına göre bir davaya bakmakta olan mahkemenin bu davada uygulanacak bir kanun veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görmesi hâlinde veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda bu fıkrada sayılan belgeleri dizi listesine bağlayarak Anayasa Mahkemesine göndereceği belirtilmiş; söz konusu fıkranın (a) bendinde "*Başvuru kararına ilişkin tutanağın onaylı örneği*" Anayasa Mahkemesine gönderilecek belgeler arasında sayılmıştır.

3. Maddenin (4) numaralı fıkrasında ise yöntemine uygun olmayan itiraz başvurularının Anayasa Mahkemesi tarafından esas incelemeye geçilmeksizin gerekçeleriyle reddedileceği hükme bağlanmıştır.

4. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 46. maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendinde "*Başvuru kararına ilişkin tutanağın onaylı örneği*" Anayasa Mahkemesine sunulacak belgeler arasında sayılmıştır.

5. İçtüzük'ün 49. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendinde de Anayasa Mahkemesince yapılan ilk incelemede, başvuruda eksikliklerin bulunduğu tespit edilmesi hâlinde itiraz yoluna ilişkin işlerde esas incelemeye geçilmeksizin başvurunun reddine karar verileceği, (2) numaralı fıkrasında ise anılan (b) bendi uyarınca verilen kararın itiraz yoluna başvuran mahkemenin eksiklikleri tamamlayarak yeniden başvurmasına engel oluşturmadığı belirtilmiştir.

6. Yapılan incelemede itiraz yoluna başvuran Mahkemenin düzenlediği gerekçeli karar ile itiraz yoluna başvurduğu, ancak gönderdiği belgeler arasında başvuru kararına ilişkin tutanağın onaylı örneğinin dosyada bulunmadığı anlaşılmıştır. Bu itibarla başvurunun yöntemine uygun olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

7. Açıklanan nedenle 6216 sayılı Kanun'un 40. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendi ile İçtüzük'ün 46. maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendine aykırı olduğu anlaşılan başvurunun 6216 sayılı Kanun'un 40. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince yöntemine uygun olmadığından reddi gerekir.

8. Kaldı ki Anayasa'nın "*Anayasaya aykırılığın diğer mahkemelerde ileri sürülmesi*" başlıklı 152. maddesinin dördüncü fıkrasında, Anayasa Mahkemesinin işin esasına girerek verdiği ret kararının Resmî Gazete'de yayımlanmasından sonra on yıl geçmedikçe aynı kanun hükmünün Anayasa'ya aykırılığı iddiasıyla tekrar başvuruda bulunulamayacağı hükme bağlanmıştır. 6216 sayılı Kanun'un 41. maddesinin (1) numaralı fıkrasında da Anayasa Mahkemesinin işin esasına girerek verdiği ret kararının Resmî Gazete'de yayımlanmasından itibaren on yıl geçmedikçe aynı kanun hükmünün Anayasa'ya aykırılığı iddiasıyla itiraz başvurusu yapılamayacağı belirtilmiştir.

9. İtiraz konusu kural, Anayasa Mahkemesinin 16/12/2021 tarihli ve E.2020/101, K.2021/95 sayılı kararıyla esastan reddedilmiş ve bu karar 23/2/2022 tarihli ve 31759 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Anayasa Mahkemesince işin esasına girilerek verilen ret kararından sonra aynı kural hakkında yeni bir başvurunun yapılabilmesi için, önceki kararın Resmî Gazete'de yayımlandığı 23/2/2022 tarihinden başlayarak geçmesi gereken on yıllık süre de henüz dolmamıştır.

III- HÜKÜM

Esas Sayısı : 2023/185
Karar Sayısı : 2023/215

12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinin 22/7/2020 tarihli ve 7251 sayılı Kanun'un 35. maddesiyle değiştirilen (6) numaralı alt bendinin iptaline karar verilmesi talebiyle yapılan itiraz başvurusunun 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluđu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince yöntemine uygun olmadığından REDDİNE 27/12/2023 tarihinde OYBİRLİğİYLE karar verildi.

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başkanvekili
Kadir ÖZKAYA

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Yıldız SEFERİNOğLU

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Üye
Basri BAęCI

Üye
İrfan FİDAN

Üye
Kenan YAŞAR

Üye
Muhterem İNCE